

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

III դասարան

34 շաբաթ

2022-2023 ուստարի

Ուս.՝ Մացոյան Ասյա

III դասարան

Դաս.	Դասի թեմա	Ուսուցանվող նյութ	Ուսուցման նպատակները և խնդիրները	Օգտագործվող նյութեր	Դասի ընթացք
9 ժամ	Թեմա Երգային, պարային քայլերգային երաժշտություն				
1.	«Երգային, պարային, քայլերգային երաժշտություն»	«Ողջույն ուսուցչին» երաժշտ. Ա. Լուսինյանի, ունկնդրել Ա. Սպենդիարյանի «Էնզելի» և «Երևանյան էտյուդներ» սիմֆոնիկ պատկերներից	Մովորեցնել երգը և ծանոթացնել Սպենդիարյանի ստեղծ.-ին, գարգացնել երգը մաքուր հնչերանգով կատարել	Գունավոր մատիտներ, CD գրատախտակ	Ներկայացնել «Ողջույն ուսուցչին» երգի հեղինակներին, հիշեցնել նրանց երգերը: Կատարել խմբային աշխատանք նկարել ուսուցչին և Դ-աձև աղյուսակով համեմատել անկյունաձև ստեղծագործությունը
2.		Ա. Սպենդիարյանի կյանքն ու ստեղծ.-ը, ունկնդրել Ա. Ս.-ի «Քարավանի երթը» և «3 արմավենի» սիմֆոնիկ պատկերներից հատվածներ	Դաստիարակել սեր և հետաքրքրություն հայ դասական կոմպոզիտորների ստեղծ.-ի հանդեպ		Մտազրոհի միջոցով ճշտել նախնական գիտելիքները Ա. Սպենդիարյանի մասին, խմբերով վերլուծել ստեղծ.-ի ամեն մի մասը
3.		Բիգե «Տղաների քայլերգը», «Կարմեն» օպերայի նախերգանքը	Մովորեցնել երգը մաքուր հնչերանգով կատարել, ճանաչել երգը, պարը, քայլերգը և	Բնական նվագակցություններ	Կազմակերպել մտազրոհի «Օպերա» թեմայով, բացատրել նախերգանքի մասին, երգը

			սիմֆոնիան երաժշտության մեջ		կատարել քայլերգի ռիթմով, տեմպով
4.	Երգային, պարային, քայլերգային երաժշտություն	Ֆրանսիական ժող. երգ «Հովվի երգը» (նոտաներով)	Զարգացնել նոտաներով երգելու կարողությունը	Նոտայի տետր, մատիտ, ռետին	Ցույց տալ ձայնաստիճանների դիրքը ձեռքի նշանների օգնությամբ, նոտագրել երգը
5.	Երգային երաժշտություն, եռամաս չափ	Ա. Մանուկյան «Աշուն» երգը, ունկնդրել էդ. Գրիգի «Առավոտ» ստեղծ.-ը դաշնամուրի և սիմֆոնիկ նվագախմբի կատարումները	Պետք է իմանալ, թե ինչպես երգը վերաճելով կարող է դառնալ երգային երաժշտություն	Նոտայի տետր, մատիտ, սկավառակ	Ցույց տալ ստեղծագործության եռամաս չափի զարկերը, ծափել և չափ տալ ձեռքով
6.		Ս.Գալիկյան «Դահուկներ» երգը, շարունակել ունկնդրումը	Եռամաս չափի օրինակների վերլուծում	Գունավոր մատիտներ, ալբոմ, պաստառ	Դ-աձև աղյուսակի միջոցով գուգահեռներ անցկացնել երգի և սիմֆոնիկ պատկերի մեղեդու միջև: Գրել թ+ա հնչյունը
7.	Պարային երաժշտություն	Հայկական ժող. երգ «Ջան ծաղիկ», երկձայն երգեցողություն կանոն, ունկնդրել Ֆ.Շոպենի «Պոլոնեզ» ստեղծագործությունը	Ուսուցանել «Ջան ծաղիկ» երգը և «Հովվի երգը» երկձայն կանոնի ձևով, լսել ստեղծ.-ը բնութագրելու և համապատասխան շարժումներ հորինելու, երաձայն ռիթմիկան նվագակցությամբ կատարելու համար	Ձայնասկավառակ, կավիճ, գրատախտակ	Ծանոթացնել երկձայն երգեցողության կանոն ձևին, կատարել «Հովվի երգը» երկձայն կանոնի ձևով: «Վենի դիագրամայի» միջոցով որոշել «Ջան ծաղիկ» պարերգի և «Պոլոնեզ» պարի նմանություններն ու առանձնահատկությունները
8.	Պարային երաժշտություն	Ժող. երգ «Եկեք պարենք», ունկնդրել Շոպենի «Մազուրկան»	Տարբերել «Պոլոնեզի» և «Մազուրկայի» եռամաս չափի զարկերը ուժեղ և թույլ մասերը, զարգացնել ժող. երգի պարային շարժումները հորինելու կարողությունը	Նոտայի տետր, մատիտ, դաշնամուր	Երկմաս դադարի երկու քառորդ պարզայի զրելաձև, ունկնդրած «Մազուրկայի» վերլուծություն, Վենի դիագրամայով ցույց տալ «Պոլոնեզի» և «Մազուրկայի» նմանություններն ու առանձնահատկությունները
9.	Քայլերգային երաժշտություն	Ե. Սահառունի «Ջան հայրենիք» երգը, ունկնդրել հատվածներ Լ. Վ. Բեթհովենի	Երգի միջոցով ցույց տալ քայլերգի ռիթմը: Ունկնդրած ստեղծագործություններում	Թմբուկ, ծնծղա, դափ, լնական նվագարաններ	Կրկնել քայլերգի տեսակները: Դոփել, ծափել քայլերգային երաժշտության ռիթմը և վերլուծել

		5-րդ սիմֆոնիայից և Գ. Զոթյանի «Քայլերգը» սիմֆոնիկ պատկերներից	նշել քայլերգային երաժշտությունը		ստեղծագործությունը
8 ժամ	Թեմա «Հնչերանգ» (ինտոնացիա)				
10.	Հնչերանգ	«Խոսակցական և երաժշտական հնչերանգներ», ունկնդրել Տ.Մանսուրյանի «Խուտուտ-մուտուտը» և Է.Միհրանյանի «Օրորոցային» երգերը	Կարողանալ կարևորել հնչերանգի դերը և նշանակությունը երաժշտության մեջ	Մատիտ, տետր, Քանոն, դասի եռանկյունի	Գծել հնչերանգի սխեման և բացատրել յուրաքանչյուր արտահայտչամիջոցի կապը միմյանց հետ, համեմատել խոսակցական և երաժշտ. հնչերանգները
11.		Մ.Մազմանյան «Գայլը» երգը, լսել ստեղծագործությունը	Ուսուցանել երգը և ուժգնության նշանները, զարգացնել ճիշտ հնչերանգով կատարելու կարողությունը	Տետր, նոտայի տետր, մատիտ, CD	Վերիիշել Մազմանյանի «Ճուտիկ» օպերան (2-րդ դասարանից) և գուգահեռներ անցկացնել «Գայլը» երգի հետ՝ ուշադրություն դարձնելով ն խոսակցական, և երաժշտական հնչերանգներին, գրել դինամիկայի նշանները
12.	Հնչերանգ	Տ.Մանսուրյանի «Խուտուտ-մուտուտ» և հայկական ժող. երգ «Մառան մտա», ունկնդրել Ռոմանոս Մելիքյանի «Աշնան երգը»	Սովորեցնել ճիշտ կատարել տարբեր բնույթի երգեր, զարգացնել երգերի հնչերանգային փոփոխությունները զգալու և երգերը բեմականացնելու կարողությունը, դաստիարակել սեր ազգային երգի հանդեպ	Մատիտ, տետր, գրիչ, դաշնամուր	Վերիիշել ժողովրդական երգերի տեսակների մասին «Մառան մտա»-ն, բեմականացնել և դասը ավարտել T-աձև աղյուսակով, խնդրազրկել երգերը
13.	Գլխավոր հնչերանգ	Հայկական ժող.երգեր «Գարուն» և «Վայ լե, լե» , ունկնդրել հատվածներ Բեթհովենի 5-րդ սիմֆոնիայից	Պետք է աշակերտը կարողանա առանձնացնել ստեղծագործության հիմնական միտքը գլխավոր հնչերանգը, որը զարգացման ընթացքում կարող է փոփոխությունների ենթարկվել	Նոտայի տետր, մատիտ, դիսկ	Երգերի ուսուցում և սիմֆոնիայի վերլուծություն, կրկնել հնչյունաշարը և ցույց տալ ձայնաստիճանները ձեռքի նշաններով

II կիսամյակ

14.	Արտահայտչական և նկարագրական հնչերանգներ	Գ. Չոբյան «Անձրևի» երգը, ունկնդրել Չոբյանի			
15	Ամփոփել I կիսամյակը	«Տափկնոցի» պիեսը 7 սիմֆոնիայի պատկերներից	Ամրապնդել անցած թեմաները	Տարբեր պարագաներ	Կազմակերպել միջոցառում նվիրված Նոր տարվա տոնին
16		Ա.Լուսինյան «Նոր տարվա» երգ-պար «В лесу родилос елочка», և ամերիկյան «Jingle bell» երգերը	Ծանոթացնել տոնի խորհրդյին և Ցույց տալ երգերի մեջ նկարագրական և արտահայտչական հնտոնացիաները	Տոնածառ, ալբոմ, գրատախտակ, կավիճ, մատիտներ	Ունկնդրել Նոր տարվա նվիրված երգերը և կատարել
17		Գ. Չոբյան «Օղջ ծիծում է» երգը, ունկնդրել Չոբյանի «Կնկարների շեքերը» պիեսը	Պետր Լ. Լրեխան կայողանույ հնչերանգով նկարագրել կրգը և ստեղծագործությունը	Սկալոտակներ, պատուտալլոմ, գունավոր մատիտներ	Քննարկել նկարագրական հնչերանգով բնության երևույթները և երգը կատարել դիսամիկ նշաններով
9 ժամ	Թեմա «Երաժշտության զարգացումը»				
18	Երաժշտության զարգացում	Ուսուցանել Ռ.Ալթունյանի «Երգ մայրիկիս», ունկնդրել Է. Միրզոյանի «Անընդհատ շարժում» ստեղծագործ.-ը	Ձևավորել երաժշտական ստեղծագործությունում «Երաժշտության զարգացումը» զգայու կարողությունը	Դիսկ, ալբոմ, մատիտներ, տետր	Բացատրել, թե ինչ է նշանակում երաժշտության զարգացում
19		Ունկնդրել «Հայաստանի փոքրիկ երգիչներ» երգչախմբի կատարումներից	Ցույց տալ ստեղծ.-ում երաժշտության զարգացումը	CD, տեսաերիզ	Կրկնել նախորդ դասի երգը, վերլուծել ունկնդրած ստեղծագործությունը: Ծանոթացնել երգչախմբային արվեստին և գործունեությանը
20		Ռուսական ժող.երգ «На горе то калина», ունկնդրել Ավիրիդովի «Тройка» երգը	Բացատրել, որ երաժշտության զարգացում է նաև միաձայնությունից դեպի երկձայնություն անցնելը	Դաշնամուր, տետր, գրիչ	Երգի կատարման ընթացքում երկրորդ ձայնի անցման ժամանակ փոխել տեմպը և հնչողության ուժգնությունը
21		Է.Միրանյան «Նապաստակի երգը», ունկնդրել կոմպոզիտորի մանկական ստեղծագործություններից	Երաժշտական արտահայտչական միջոցների կիրառման օգնությամբ ձևավորել երգի կատարողական կարողությունը, զարգացնել երաժշտալսողական պատկերացումները (լա, սի, դո, ռե, մի, ֆա, սո, լա, սի, դո) ձայնաստիճանների սահման-	Մատիտներ, նոտայի տետր, աշխատանքային տետր	Երգը կատարել մենակ, իսկ պարային շարժումները խմբով

			ներում		
22.	Հեքիաթը երաժշտության մեջ	Ս. Պրոկոֆևի «Պետյան և գայլը» սիմֆոնիկ հեքիաթը	Ծանոթանալ սիմֆոնիկ հեքիաթի բովանդակությանը և սիմֆոնիկ նվագախմբի նվագարանների, զարգացնել նվագարանները տարբերելու կարողությունը	Գունավոր մատիտներ, դիսկ	Բացատրել սիմֆոնիկ հեքիաթի կառուցվածքը և կերպարին բնորոշ երաժշտական նվագարանի հնչողությունը
23.	Հեքիաթը երաժշտության մեջ	Ս. Պրոկոֆևի «Պետյան և գայլը» սիմֆոնիկ հեքիաթը	Նպատակն է, որ սիմֆոնիկ հեքիաթը տարբերեն օպերայից: Կարողանան լսելու ընթացքում նշել երաժշտության զարգացումը	CD	Վերլուծել սիմֆոնիկ հեքիաթը, համեմատել Մ. Մազմանյանի «Ճուտիկ» օպերայի հետ
24.		Ժողովրդական երգեր «Իմ սրինգը», «Կռունկներ» երգերը, ունկնդրել «Պետյան և գայլը» սիմֆոնիկ հեքիաթից տարբեր կերպարների մեղեդիներ	Նպատակն է զարգացնել երաժշտալսողական պատկերացումները (հնչյունաշարը լա-ից) ձայնաստիճանների սահմաններում	Դաշնամուր, նոտայի տետր, մատիտներ	Երգերի մեջ զարգացնել երկձայն երգեցողությունը և կատարել, վերհիշել տոնիկայի մասին և հնչյունաշարը երգել ձեռքի նշաններով
25.		Ժողովրդական երգ «Զրադացում» (նոտաներով), ունկնդրել Ֆ. Շուբերտի «Վալսը», «Երաժշտական ակնթարթ» ստեղծագործությունը	Պետք է կարողանան երգը կատարել նոտաներով և ձեռքի նշաններով	նոտայի տետր, մատիտներ, «բնական նվագարաններ»	Զրույց վալսի մասին, ծանոթություն Ֆ. Շուբերտի կյանքին և գործունեությանը
26.	Թեմայի ամփոփում	Երաժշտական խաչբառեր, ժամանցներ	Ամրապնդել անցածը	Գիրք, տետր	Կազմել անցած թեմաների շուրջ խաչբառեր, ժամանցներ
8 ժամ	Թեմա «Երաժշտական ստեղծագործությունների կառուցվածքը»				
27.	Մեկմասանի երաժշտական կառուցվածք	Արամ Խաչատրյան կյանքն ու գործունեությունը	Պատմել մեծանուն կոմպոզիտորի մասին	Գտնել և գրել լրացուցիչ տեղեկություններ թղթի վրա	Զրույց համաշխարհային կոմպոզիտորի մասին, ունկնդրել «Գայանե» և «Սպարտակ» րալետներից հատվածներ
28.	Մեկմասանի երաժշտական կառուցվածք	Ա. Խաչատրյան «Անդանտինո» մանրանվագը և կատարել, ունկնդրել, հատված Ջ. Վերդյի «Տրավիատա» օպերայից	Տարբերել մեկմասանի կառուցվածք ունեցող ստեղծ. -ը խորացնել իրենց լսողական փորձն ու գիտելիքները	Գիրք, տետր	Ծանոթություն մեկմասանի կառուցվածք ունեցող երգերի և մանրանվագների հետ, որոնք արտահայտում են մեկ

					տրամադրություն: Բերել օրինակներ ժող. երգերից
29.	Երկմաս և եռամաս կառուցվածք ունեցող ստեղծագործություններ	Կոմիտաս կյանքն ու ստեղծագործությունները, Կոմիտասի «Սարեն Էլավ» և «Գնա-գնա» երգերը, ունկնդրել «Ալազյուղ» և «Խնկի ծառ» երգերը	Պետք է ճանաչել մեծանուն, կոմպոզիտորին և նրա աշխատանքներին, սեր առաջացնել ժող. երգերի հանդեպ	Գտնել և գրել լրացուցիչ տեղեկություններ թղթի վրա	Լսել Կոմիտասի երգերը և վերլուծել
30.		Երկմաս կառուցվածք ունեցող ստեղծագործություն, Չայկովսկի «Նեպոլյան» երգը	Տարբերել երկմաս կառուցվածք ունեցող ստեղծագործությունը և խորացնել իրենց լսողական փորձն ու գիտելիքները	Դիսկ, գիրք, տետր	Ստեղծագործության մեջ ցույց տալ երկմաս կառուցվածքը, որոնք կազմված են 2 առանձին կերպարներից, որն էլ արտահայտվում է ԱԲ տառային բանաձևի միջոցով
31.	Երաժշտական ստեղծագործությունների կառուցվածքը	Լ. Վ. Բեթհովենի «Արջամուկը», և «Էլիզեին»	Ուսումնասիրել հեղինակի «Էլիզեին» ստեղծ.-ը և սովորեցնել երգը: Ջարգացնել երաժշտական վերլուծությունը և ինքնուրույն եզրահանգումներ անելու կարողությունը, դաստիարակել սեր դեպի դասական երաժշտությունը	CD, դաշնամուր	Կազմակերպել մտազրոհ «Բեթհովեն» թեմայով, հարցերի միջոցով վերլուծել մանրանվագը, երգը ուսուցանել բանավոր կրկնության մեթոդով
32.		Վ. Շաինսկի «Утробка» երգը, ունկնդրել Մ. Գլինկայի «Կամարինյան» ստեղծագործությունը	Ուսուցանել երգի նպատակն և ցույց տալ երկմաս կառուցվածքի առկայությունը, երգը կատարել ճիշտ շնչառությամբ	CD, VCD համապատասխան մուլտֆիլմերից	Ծանոթություն Մ. Գլինկայի կենսագրությանը և ռուսական երգերի հետ, երգը կատարել ֆրագնետով
33.	Երաժշտական ստեղծագործությունների կառուցվածքը	Ռ. Պետրոսյան «Նարեկացու գավակները», ունկնդրել Ռ. Պ. մանկական երգերից	Ջարգացնել երաժշտական լսողությունը և ճիշտ շնչառությամբ կատարելու կարողությունը	«Բնական նվագարաններ», ալբոմ, մատիտներ	Ունկնդրել Ռ. Պետրոսյանի երգերը և համեմատել այլ երգերի կառուցվածքների հետ
34.		Ժողովրդական պարերգ «Խնկի ծառ», կրկնություն	Ամրապնդել անցած թեման	Գիրք, տետր, մատիտ, քանոն	Կազմակերպել դաս-համերգ, երաժշտական ժամանցներ, վիկտորինաներ: Ամփոփել անցած նյութը